

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 26.6.2008
KOM(2008) 403 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI

w sprawie powiadomień dotyczących odroczenia terminów realizacji i wyłączeń z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych na mocy art. 22 dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy

{SEC(2008)2132}

KOMUNIKAT KOMISJI

w sprawie powiadomień dotyczących odroczenia terminów realizacji i wyłączeń z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych na mocy art. 22 dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy

1. WPROWADZENIE

1. Artykuł 22 dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy¹, zwanej dalej „nową dyrektywą”, przewiduje możliwość powiadomienia Komisji przez państwa członkowskie – z zastrzeżeniem dokonania oceny przez Komisję – o zamiarze odroczenia terminu osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi dla dwutlenku azotu lub benzenu w strefach lub aglomeracjach, w których zgodność ze wspomnianymi wartościami dopuszczalnymi nie może zostać osiągnięta do dnia 1 stycznia 2010 r., lub o spełnianiu warunków pozwalających na wyłączenie z obowiązku stosowania tych wartości dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego (PM₁₀). Jeśli Komisja uzna, że warunki pozwalające na odroczenie lub wyłączenie nie zostały spełnione, może zgłosić zastrzeżenia w terminie dziewięciu miesięcy od daty otrzymania powiadomienia. Odpowiedzialność udowodnienia, że warunki te zostały spełnione, spoczywa na państwach członkowskich, które muszą w związku z tym przedstawić Komisji wszystkie istotne informacje niezbędne do przeprowadzenia przez nią oceny.
2. Celem niniejszego komunikatu jest ułatwienie przygotowywania i przedstawiania powiadomień oraz dokonywania ich dokładnej oceny, poprzez określenie przez Komisję interpretacji wymogów ustanowionych w art. 22 oraz poprzez dostarczenie państwom członkowskim wskazówek dotyczących informacji, które należy przekazać, i formy ich przekazywania.

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

3. Większość państw członkowskich nie osiągnęła jeszcze zgodności z wartościami dopuszczalnymi dla PM₁₀, mimo że obowiązek w tym zakresie wprowadzono już dnia 1 stycznia 2005 r.² Z szacunków wynika, że w chwili obecnej stężenie PM₁₀ przekracza dobową wartość dopuszczalną wynoszącą 50 µg/m³ w czasie ponad 35 dni w danym roku kalendarzowym w ponad 40 % stref i aglomeracji na terenie Wspólnoty. W ponad 15 % przypadków stężenie przekracza również roczną wartość dopuszczalną dla PM₁₀ wynoszącą 40 µg/m³. Prowadzone obecnie analizy, bieżące tendencje i prognozy modelowe wskazują na możliwość wystąpienia podobnej

---

¹ Dz.U. L 152 z 11.6.2008, s. 1.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/30/WE odnosząca się do wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu i ołowiu w otaczającym powietrzu (Dz.U. L 163 z 29.6.1999, s. 4).

sytuacji w 2010 r., kiedy zaczną obowiązywać wartości dopuszczalne dla dwutlenku azotu³. W przypadku benzenu, dla którego wartości dopuszczalne zaczną obowiązywać również w 2010 r.⁴, problem ten jest mniej poważny, jak wynika z prognoz.

4. Niedociągnięcia we wdrażaniu dyrektyw w sprawie jakości powietrza zostały wprawdzie zidentyfikowane i omówione z państwami członkowskimi, jednak skala problemu wskazuje na to, że przyczyną niemożności osiągnięcia zgodności mogą być po części czynniki pozostające poza bezpośrednią kontrolą państw członkowskich. Przyjmowanie i wdrażanie wspólnotowych środków zwalczania emisji u źródła, takich jak stopniowe wprowadzanie w życie bardziej rygorystycznych norm w zakresie emisji, dotyczących nowych pojazdów, przyczynia się w chwili obecnej i będzie przyczyniać się w przyszłości do poprawy jakości powietrza. Środki podejmowane przez Wspólnotę nie mogą jednak same w sobie doprowadzić do należytego i terminowego osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi w całej UE. W większości przypadków zachodzi potrzeba podjęcia dodatkowych działań na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w szczególności na obszarach miejskich, gdzie narażenie ludzi jest największe.
5. Ważne jest, by przy wdrażaniu przepisów wspólnotowych zapewnić przestrzeganie zasady równego traktowania. Nie należy dopuścić do powstania niekorzystnych warunków konkurencji w strefach, w których podejmowano znaczne wysiłki zmierzające do osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi w ustalonych terminach, w porównaniu ze strefami, w których wysiłki takie – choć konieczne – nie były podejmowane.
6. Komisja będzie poddawać wszystkie powiadomienia dogłębnej ocenie pod kątem spełniania wymogów ustanowionych w art. 22 i zgłaszać zastrzeżenia, jeśli wymogi te nie zostały spełnione. Źródłem większości informacji wymaganych w celu dokonania oceny powiadomień będą plany ochrony powietrza, które należy przedstawiać wraz z powiadomieniem.
7. Powszechnie stosowaną praktykę w zakresie minimalnego zakresu informacji wymaganych na potrzeby planów ochrony powietrza określono w decyzji Komisji 2004/224/WE z dnia 24 lutego 2004 r. ustanawiającej zasady składania informacji na temat planów i programów wymaganych na mocy dyrektywy Rady 96/62/WE w związku z wartościami dopuszczalnymi dla niektórych substancji zanieczyszczających otaczające powietrze⁵. Ze względu na dużą ilość informacji, które będą przetwarzane do celów powiadomień, ważnym instrumentem służącym zapewnieniu skutecznego i równego traktowania powiadomień poddawanych ocenie będzie jednolita forma. Państwa członkowskie zachęca się zatem do korzystania w tym celu z formularzy, których wzory określono w dokumencie roboczym służb Komisji (SEC(...) ...). Formularze te zostały opracowane na podstawie decyzji 2004/224/WE i odbiegają od niej jedynie w zakresie koniecznym do zagwarantowania, że zostały w nich uwzględnione istotne informacje związane ze szczególnymi warunkami odraczania i wyłączeń. W formularzach tych należy

---

³ Dyrektywa 2000/69/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotycząca wartości dopuszczalnych benzenu i tlenku węgla w otaczającym powietrzu (Dz.U. L 313 z 13.12.2000, s. 12).

⁴ Idem

⁵ Dz.U. L 68 z 6.3.2004, s. 27.

zawrzeć wyłącznie informacje na potrzeby planu ochrony powietrza lub informacje uzasadniające spełnianie warunków w określonych przypadkach. Od państw członkowskich nie wymaga się uzyskania nowych danych, na przykład poprzez modelowanie. W niniejszych wytycznych podano odesłania do poszczególnych formularzy w celu określenia związku między wymaganymi informacjami a warunkami.

3. PROCEDURA SKŁADANIA POWIADOMIENÍ

8. Oczekuje się, że pierwsze powiadomienia będą zasadniczo dotyczyły PM₁₀, w przypadku którego ewentualne odroczenia wygasną trzy lata po wejściu w życie dyrektywy, tj. dnia [...] czerwca 2011 r. Z uwagi na obecny poziom przekraczania wartości dopuszczalnych dla PM₁₀ istotne jest, by powiadomienia dotyczące stref i aglomeracji, które państwa członkowskie uznały za spełniające warunki, były dokonywane w możliwie krótkim czasie po wejściu w życie dyrektywy. Przygotowując powiadomienia należy jednak dołożyć starań, by dane konieczne do wykazania osiągnięcia zgodności z wymogami były pełne.
9. Wartości dopuszczalne dla dwutlenku azotu i benzenu zaczną obowiązywać najpóźniej począwszy od dnia 1 stycznia 2010 r. W przypadku spełnienia stosownych warunków, termin osiągnięcia zgodności może zostać odroczone na okres potrzebny do osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi, lecz najpóźniej do roku 2015. Docelowo okres odroczenia powinien być możliwie najkrótszy. Jeśli przekroczenie wartości dopuszczalnych dla dwutlenku azotu lub benzenu nastąpi po raz pierwszy w roku 2011 lub później, odroczenie terminu nie jest już możliwe. W takich przypadkach stosuje się przepisy art. 23 ust. 1 akapit drugi nowej dyrektywy.
10. Decyzje w sprawie odroczenia lub wyłączenia będą miały zastosowanie do pojedynczych stref lub aglomeracji. Powiadomienia należy składać Komisji drogą urzędową za pośrednictwem stałego przedstawicielstwa danego państwa członkowskiego⁶, tzn. nie mogą być one przekazywane bezpośrednio przez organy regionalne lub lokalne.
11. Powiadamianie Komisji o wyłączeniu lub odroczeniu terminu ani dokonywanie oceny takiego powiadomienia przez Komisję nie jest uzależnione od uprzedniej transpozycji do prawa krajowego przepisów art. 22 dyrektywy 2008/50/WE.
12. Na dokonanie oceny powiadomień Komisja dysponuje okresem dziewięciu miesięcy od dnia następującego po dniu urzędowego zarejestrowania przez służby Komisji oficjalnego i pełnego powiadomienia. Zainteresowane państwo członkowskie otrzyma pismo potwierdzające urzędową rejestrację powiadomienia. W razie potrzeby Komisja skieruje do państwa członkowskiego pismo, w którym określi wszelkie – jej zdaniem – brakujące informacje, które należy przedstawić w określonym terminie, rozpoczynającym okres dokonywania oceny. Jeśli wymagane

---

⁶ Powiadomienie należy opatrzyć dopiskiem „Air quality time extension – Directive 2008/50/EC” i – by mogło zostać uznane za powiadomienie oficjalne – przesłać na następujący adres: European Commission, Secretariat-General, 1049 Brussels. Ponadto elektroniczną wersję powiadomienia należy przesłać na następujący adres poczty elektronicznej: ENV-AIRQUALITYTIMEEXTENSION@ec.europa.eu

informacje nie zostaną przedstawione w wyznaczonym terminie, Komisja zastrzega sobie prawo do zgłoszenia zastrzeżeń wobec tych elementów powiadomienia, które nie zostały wystarczająco uzasadnione, oraz – ze względu na pewność prawną – w każdym przypadku w terminie dziewięciu miesięcy od daty urzędowej rejestracji pierwszego powiadomienia. Komisja może przyjąć decyzję również w przypadkach, w których zastrzeżeń nie zgłoszono.

13. To samo powiadomienie można złożyć w odniesieniu do kilku stref lub kilku rodzajów zanieczyszczeń. Każda strefa i każde zanieczyszczenie zostanie jednak poddane oddzielnej ocenie. Ważne jest zatem, by informacje przedstawiane przez państwo członkowskie wyraźnie dotyczyły danej strefy i danego zanieczyszczenia. Ta sama zasada powinna obowiązywać w przypadkach, w których pojedynczy środek podejmowany na szczeblu krajowym może dotyczyć kilku stref i mieć wpływ na stężenia kilku rodzajów zanieczyszczeń.

4. WARUNKI I WYMOGI W ZAKRESIE INFORMACJI NA POTRZEBY ODROCZENIA TERMINU

4.1. Rok odniesienia

14. W przypadku powiadomień dotyczących PM_{10} na potrzeby oceny pod kątem spełniania warunków za rok odniesienia należy zasadniczo uznać pierwszy rok przekroczenia wartości dopuszczalnych, tj. rok 2005. Jeśli uzna się to za bardziej właściwe, za rok odniesienia, począwszy od którego sporządza się prognozy służące wykazaniu, że zgodność zostanie osiągnięta do czerwca 2011 r., można przyjąć rok późniejszy (np. rok 2007). Ten sam rok należy również przyjąć za rok odniesienia w załączonym planie ochrony powietrza. Ważne jest, by w celu udowodnienia podjęcia wszystkich stosownych środków służących osiągnięciu zgodności w początkowym terminie używać wyłącznie danych odnoszących się do przekroczenia w 2005 r.
15. W przypadku powiadomień dotyczących dwutlenku azotu lub benzenu, złożonych przed pierwotnym terminem osiągnięcia zgodności (2010 r.), za rok odniesienia należy uznać rok 2008. W przypadku powiadomień złożonych po pierwotnym terminie osiągnięcia zgodności państwa członkowskie powinny uznać za rok odniesienia rok 2010.

4.2. Podział źródeł zanieczyszczeń

16. Państwa członkowskie muszą przedstawić informacje dotyczące źródła zanieczyszczenia, które przyczynia się do przekroczenia wartości dopuszczalnych. W związku z tym dla każdej strefy lub aglomeracji, której dotyczy powiadomienie, wymaga się przedstawienia ilościowego podziału źródeł zanieczyszczeń w danej sytuacji przekroczenia (np. przekroczenie dobowych lub rocznych wartości dopuszczalnych) w danym roku odniesienia. Komisja zdaje sobie sprawę z faktu, że stopień szczegółowości informacji może różnić się w przypadku poszczególnych stref i państw członkowskich, jednak z uwagi na to, że podział źródeł zanieczyszczeń jest głównym elementem służącym określeniu zarówno rodzaju środków mających na celu redukcję zanieczyszczenia i jego docelowego poziomu, jak i ocenie przez Komisję warunków odroczenia lub wyłączeń, oszacowanie dotyczące udziału

poszczególnych źródeł zanieczyszczeń w przekroczeniu wartości dopuszczalnych ma zasadnicze znaczenie.

17. Podział źródeł zanieczyszczeń musi w szczególności odzwierciedlać udział regionalnych, miejskich i lokalnych źródeł zanieczyszczeń w danym państwie członkowskim, lecz także udział źródeł transgranicznych. W przypadku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł miejskich i lokalnych należy dokonać dalszego podziału w celu zidentyfikowania wszelkich istotnych źródeł, takich jak transport (drogowy lub, w stosownych przypadkach, wodny), przemysł (w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej), rolnictwo, źródła związane z działalnością handlową i gospodarstwami domowymi. W przypadku PM₁₀ zasadnicze znaczenie ma również wskazanie istotnych źródeł naturalnych⁷.
18. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję co do zastosowania dwutlenku azotu lub tlenków azotu jako podstawy dla podziału źródeł zanieczyszczeń, o ile uznaje się to za stosowne w kontekście danego przekroczenia, pod warunkiem, że wybór ten jest stosowany konsekwentnie i znajduje odzwierciedlenie w określeniu ilościowym wpływu środków stosowanych pojedynczo lub w grupach, co pozwala Komisji na właściwą ocenę spełniania warunków.

4.3. Zgodność w okresie odroczenia terminu

19. Zgodnie z art. 22 ust. 3 nowej dyrektywy zgodność z wartościami dopuszczalnymi z strefach i aglomeracjach, których dotyczy decyzja o odroczeniu terminu lub o wyłączeniu, będzie oceniana na podstawie sumy wartości dopuszczalnych i maksymalnego marginesu tolerancji podczas okresu odroczenia terminu, określonych w załączniku XI.
20. W przypadku roku 2011 zgodność z rocznymi wartościami dopuszczalnymi dla PM₁₀ będzie oceniana na podstawie sumy wartości dopuszczalnych i marginesu tolerancji dla całego roku kalendarzowego. Zgodność w przypadku dobowych wartości dopuszczalnych w 2011 r. będzie oceniana na podstawie zestawień dobowych. Dokładniej rzecz biorąc, całkowita liczba przekroczeń zarówno sumy wartości dopuszczalnej i marginesu tolerancji, jak i samej wartości dopuszczalnej, nie może wystąpić w okresie dłuższym niż 35 dni dozwolonych w danym roku kalendarzowym.

4.4. Warunek pierwszy – środki służące osiągnięciu zgodności w pierwotnym terminie

21. Artykuł 22 ust. 1 nowej dyrektywy stanowi, że terminy osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi dla dwutlenku azotu i benzenu mogą zostać odroczone jeśli zgodność ta nie może zostać osiągnięta w określonym terminie, tj. do dnia 1 stycznia 2010 r. W celu ustalenia, czy osiągnięcie zgodności nie jest możliwe przed tym terminem, wymaga się, by państwa członkowskie wskazały środki podjęte przed 2010 r. zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 1999/30/WE i art. 3 ust. 1 dyrektywy 2000/69/WE oraz określiły powody, dla których środki te nie doprowadziły do

---

⁷ Patrz formularz 3A w dokumencie SEC (...) ...

osiągnięcia zgodności⁸. Z przepisów dotyczących jakości powietrza wynika zasadniczo, że stosowne działania należy podjąć w okresie poprzedzającym termin obowiązkowego osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi. Państwa członkowskie mogą twierdzić, zgodnie z art. 22 ust. 1, że zgodność z wartościami dopuszczalnymi nie może zostać osiągnięta w ustalonych terminach jedynie jeśli można wykazać, że podejmowano starania w tym celu.

22. Zgodnie z art. 22 ust. 2 w przypadku PM₁₀ państwa członkowskie są zobowiązane wykazać, że podjęto wszelkie odpowiednie środki na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi w pierwotnym terminie, tj. do dnia 1 stycznia 2005 r. Należy zatem przedstawić informacje dotyczące środków podjętych w celu osiągnięcia zgodności przed tą datą⁸. Aby umożliwić Komisji stwierdzenie, czy środki te były odpowiednie, państwa członkowskie muszą zidentyfikować źródła zanieczyszczeń, których dotyczyły wspomniane środki, i wyjaśnić zakres, w jakim środki te rzeczywiście przyczyniły się do redukcji stężenia zanieczyszczeń. Wszystkie pozostałe przekroczenia wartości dopuszczalnych należy uzasadnić⁹. Uzasadnienia te muszą zawierać informacje, na podstawie których można stwierdzić, czy przyczyną przekroczenia były szczególne warunki wyłączenia, takie jak szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, niekorzystne warunki klimatyczne lub transgraniczny charakter zanieczyszczenia.
23. W swojej ocenie Komisja uwzględni również wpływ prawidłowej transpozycji i prawidłowego wdrożenia dyrektyw wymienionych w sekcji 2 części B załącznika XV¹⁰ oraz dostępność danego planu bądź programu we właściwym czasie, zgodnie z art. 8 ust. 3 dyrektywy Rady 96/62/WE w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza¹¹.

4.5. Warunek drugi – środki służące osiągnięciu zgodności przed nowym terminem

24. Państwa członkowskie muszą przedstawić realistyczne i wiarygodne prognozy prawdopodobnego przebiegu redukcji stężeń w celu osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi przed upływem nowego terminu. Z prognoz tych powinno również wynikać, że przekroczenia w okresie odroczenia utrzymają się poniżej sumy wartości dopuszczalnej i maksymalnego marginesu tolerancji, określonych w załączniku XI do dyrektywy.
25. Podstawą prognoz powinno być porównanie docelowych wartości dopuszczalnych z prognozowanymi poziomami podstawowymi charakterystycznymi dla sytuacji przekroczenia w danej strefie lub aglomeracji. Poziom podstawowy musi wskazywać stężenia spodziewane przed upływem nowego terminu w przypadku niepodjęcia żadnych środków mających na celu redukcję zanieczyszczenia oprócz środków podjętych celem osiągnięcia zgodności w pierwotnym terminie oraz istniejących i planowanych środków wspólnotowych. Różnica pomiędzy odpowiednią wartością

---

⁸ Patrz formularz 5A, w tym załącznik, oraz formularz 7, w tym załącznik A; w przypadku PM₁₀ patrz również formularz 10, zaś w przypadku dwutlenku azotu i benzenu zgłoszonego przed 2010 r. patrz formularz 4A.

⁹ Patrz formularz 3B i 4A (w zależności od przypadku).

¹⁰ Patrz formularz 8 oraz, w stosownych przypadkach, załącznik do formularza 8 i formularz 9.

¹¹ Dz.U. L 296 z 21.11.1996, s. 55.

dopuszczalną a poziomem podstawowym posłuży za wskaźnik spodziewanych skutków oraz na potrzeby harmonogramu podejmowania dodatkowych środków koniecznych do jej zniwelowania przed upływem nowego terminu¹².

26. Przy określaniu koniecznych środków należy uwzględnić środki wymienione w sekcji 3 części B załącznika XV do dyrektywy. Jeśli nie planuje się podjęcia któregokolwiek z wymienionych środków, mimo że miałyby one zastosowanie w przypadku zidentyfikowanych źródeł, należy to uzasadnić¹³.
27. Przy ocenie prognoz uwzględniany będzie również potencjalny wpływ istniejących i planowanych środków wspólnotowych w danej strefie, w związku z czym państwa członkowskie proszone są o uwzględnienie informacji na temat szacowanego wpływu w poziomie podstawowym. Planowane środki wspólnotowe to środki wskazane w opublikowanej wraz z dyrektywą deklaracji Komisji. Komisja zamierza poddać ocenie przedstawione przez państwa członkowskie określenie ilościowe i – w razie potrzeby – założenia leżące u jego podstaw, oraz na tej podstawie dokonać własnej oceny tego kryterium. W przypadku istniejących środków głównym przedmiotem oceny będzie stopień wdrożenia dyrektyw wymienionych w części B załącznika XV¹⁴.

4.6. Szczególny wymóg w odniesieniu do PM₁₀: szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, niekorzystne warunki klimatyczne lub transgraniczny charakter zanieczyszczenia

4.6.1 Szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń

28. Szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń są czynnikiem wpływającym na rozprzestrzenianie się zanieczyszczenia w skali lokalnej, zasadniczo na poziomie ulicy. Budynki lub niewielkie struktury topograficzne powodują akumulację lokalnych zanieczyszczeń na ograniczonym obszarze, prowadzącą do ich wysokich stężeń. Obszary takie znajdują się zazwyczaj w tzw. kanionach ulicznych. Na występowanie szczególnych lokalnych warunków rozprzestrzeniania się można powołać się tylko jeśli daje się wykazać, że przekroczenie występuje lokalnie na takich określonych obszarach i nigdzie poza nimi, np. na obszarach tła miejskiego lub wzdłuż mniej zabudowanych ulic tej samej strefy lub aglomeracji.
29. Uznaje się, że szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń panują na obszarach o następujących cechach:
  - a) zabudowa wielopiętrowa o charakterze ciągłym po obydwu stronach ulicy;
  - b) średnia wysokość budynków na odcinku co najmniej 100 metrów jest większa niż całkowita szerokość ulicy podzielona przez 1,5¹⁵.

---

¹² Patrz formularz 4B i formularz 5B, w tym załącznik.

¹³ Patrz formularz 6.

¹⁴ Patrz formularz 9.

¹⁵ Zarządzanie metadanymi i ich przekazywanie odbywa się zgodnie z decyzją 97/101/WE w sprawie wymiany informacji.

30. W celu wykazania, że przekroczenie ogranicza się do obszaru o szczególnych lokalnych warunkach rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, należy wykorzystać dane pochodzące z odpowiednich stacji pomiarowych badających ruch uliczny poza tym obszarem lub, w stosownych przypadkach, wyniki pochodzące z prognoz modelowych dotyczących lokalnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń¹⁶. W miarę dostępności należy również przedłożyć mapę strefy, przedstawiającą rozmieszczenie poszczególnych stacji pomiarowych na obszarze, na którym występuje przekroczenie¹⁷.
31. Jeśli w celu wykazania, że przekroczenie ogranicza się do obszaru o szczególnych lokalnych warunkach rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, stosowane są inne wskaźniki, fakt ten należy uzasadnić i udowodnić, że korzystanie z tych wskaźników daje równoważne wyniki.

4.6.2 *Niekorzystne warunki klimatyczne*

32. O występowaniu niekorzystnych warunków klimatycznych mówi się w sytuacji, gdy długookresowe warunki meteorologiczne i topograficzne wywierają wpływ na rozprzestrzenianie się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, doprowadzając w ten sposób do powstawania wysokich stężeń.
33. Uznaje się, że niekorzystne warunki klimatyczne panują na obszarach, na których można stwierdzić występowanie następujących czynników:
- a) lokalne i regionalne warunki topograficzne, tzn. obszary w dolinach lub otoczone wysokimi górami;
  - b) powolne rozprzestrzenianie się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń w związku z małą prędkością wiatru;
  - c) mieszanie pionowe, tzn. rozprzestrzenianie się spowodowane warunkami meteorologicznymi związanymi z turbulencjami atmosferycznymi wywołanymi czynnikami mechanicznymi i cieplnymi;
  - d) przeciwstawienie mas powietrza pochodzenia oceanicznego i kontynentalnego; masy powietrza pochodzenia kontynentalnego powodują zazwyczaj niekorzystne warunki rozprzestrzeniania (inwersja temperatury i mała prędkość wiatru).
34. Do celów nowej dyrektywy za niekorzystne warunki klimatyczne nie są uznawane ogólne czynniki klimatyczne, takie jak temperatura i opady deszczu lub śniegu, które nie mają bezpośredniego wpływu na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, lecz mogą mieć wpływ na określone rodzaje działalności człowieka – takie jak ogrzewanie budynków, wytwarzanie energii do celów ogrzewania i klimatyzacji, bądź stosowanie opon z kolcami – i tym samym oddziaływać na poziom emisji.
35. Akumulacja zanieczyszczeń na obszarach o niekorzystnych warunkach klimatycznych występuje zazwyczaj w okresach ciszy. Niski wskaźnik średniej

---

¹⁶ Patrz formularz 10.

¹⁷ Patrz załącznik do formularza 2.

rocznej prędkości wiatru wynoszący poniżej 1,5 m/s jest zatem odpowiedni do wykazania, że na takich obszarach warunek ten jest spełniany. Można również zastosować wskaźniki inne niż średnia prędkość wiatru, pod warunkiem przedstawienia uzasadnienia.

36. By powoływać się na występowanie niekorzystnych warunków klimatycznych państwa członkowskie muszą wykazać, że dobowe wartości dopuszczalne są przekraczane głównie w okresie występowania opisanych niekorzystnych warunków klimatycznych. Współzależność taką można wykazać – przynajmniej w przypadku roku odniesienia – na podstawie pomiarów stężeń PM_{10} i średnich prędkości wiatru w dniach, w których odnotowano przekroczenie wartości dopuszczalnej¹⁸.

4.6.3 *Transgraniczny charakter zanieczyszczenia*

37. Zanieczyszczenie o charakterze transgranicznym występuje w sytuacji, gdy warunki meteorologiczne i topograficzne umożliwiają przemieszczanie się zanieczyszczeń antropogenicznych pochodzących spoza danego państwa członkowskiego, doprowadzając w ten sposób do powstawania wysokich stężeń. Źródłem zanieczyszczeń transgranicznych mogą być strefy i aglomeracje usytuowane w pobliżu granicy państwa (zanieczyszczenie transgraniczne bliskiego zasięgu) lub w większej odległości, rzędu 100 km lub więcej (zanieczyszczenie transgraniczne dalekiego zasięgu).
38. Zanieczyszczenie transgraniczne dalekiego zasięgu występuje głównie na terenach nizinnych lub terenach innych niż górskie, na których pojawia się często akumulacja zanieczyszczeń niesionych w masach powietrza pochodzenia kontynentalnego. Wysokie stężenia w kotlinach, dolinach lub na zawietrznych stronach gór nie są na ogół wynikiem wpływów transgranicznych.
39. Zanieczyszczenie może pochodzić z pojedynczego źródła znajdującego się poza granicą, z jednego państwa członkowskiego lub kilku państw, z działalności żeglujkowej lub ze źródeł spoza terytorium Wspólnoty.
40. Państwa członkowskie powołujące się na transgraniczny charakter zanieczyszczeń, muszą wskazać, czy przeprowadzono konsultacje z państwem członkowskim, z którego pochodzi zanieczyszczenie, zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 96/62/WE (art. 25 nowej dyrektywy). Jeśli mimo posiadania wiedzy na temat pochodzenia danego zanieczyszczenia nie przeprowadzono takich konsultacji, można uznać, że zainteresowane państwo członkowskie nie podjęło wszystkich stosownych środków w celu osiągnięcia zgodności w pierwotnym terminie. Jeśli zanieczyszczenie pochodzi z kilku państw członkowskich lub z krajów trzecich i oczywistym jest, że dwustronne konsultacje mogły nie doprowadzić do znalezienia skutecznych rozwiązań, prawo danego państwa członkowskiego do odroczenia terminu nie będzie uzależnione od przeprowadzenia takich konsultacji¹⁹.
41. Ocena zanieczyszczeń o charakterze transgranicznym może być dokonywana na podstawie pomiarów bądź modelowania. Ocenę taką należy – w stosownych przypadkach – uzupełnić wsteczną analizą przebiegu i podziałem źródeł

---

¹⁸ Patrz formularz 10.

¹⁹ Patrz formularz 10.

zanieczyszczeń dla poszczególnych przekroczeń. W wykazywaniu transgranicznego charakteru zanieczyszczeń skuteczne okazały się następujące metody:

- a) modelowanie przemieszczania się w atmosferze, ze stosownym zobrazowaniem przestrzennym i czasowym w ciągu dnia;
  - b) analiza danych pochodzących z pomiarów dobowych, na podstawie której zanieczyszczenia transgraniczne określone są przy pomocy pomiarów dokonanych w reprezentatywnych stacjach pomiarowych, np. stacjach tła pozamiejskiego usytuowanych zgodnie z kierunkiem wiatru na obszarze otaczającym strefę lub aglomerację, w której odnotowano przekroczenie;
  - c) c) model EMEP²⁰.
42. Aby powoływać się na transgraniczny charakter zanieczyszczeń jako przyczynę przekroczenia, należy wykazać, że w przypadkach, w których przekroczone zostały roczne wartości dopuszczalne, po odjęciu zanieczyszczenia transgranicznego średnie roczne stężenie jest poniżej wartości dopuszczalnej. Jeśli przekroczona została dopuszczalna wartość dobową, należy wykazać, że po odjęciu zanieczyszczenia transgranicznego w określonych dniach średnie dobowe stężenia utrzymują się poniżej wartości dopuszczalnej²¹.
43. Jeśli w celu wykazania, że przyczyną przekroczenia są zanieczyszczenia transgraniczne, stosowane są inne wskaźniki, fakt ten należy uzasadnić i udowodnić, że korzystanie z tych wskaźników daje równoważne wyniki.

5. Plan ochrony powietrza i dodatkowe wymogi w zakresie informacji

44. Do powiadomienia należy załączyć plan ochrony powietrza dotyczący danej strefy lub aglomeracji. Plan ten musi spełniać wymogi określone w art. 23 i w części A załącznika XV. Informacje wymagane na podstawie nowej dyrektywy pokrywają się w znacznym stopniu z informacjami wymaganymi na podstawie dyrektywy 96/62/WE. W związku z tym państwa członkowskie, które opracowały już plan lub program, mogą wykorzystać go do celów powiadomienia, pod warunkiem, że spełnia on kryteria określone w części A załącznika XV i został stosownie zaktualizowany w celu zagwarantowania, że zgodność z wartościami dopuszczalnymi zostanie osiągnięta przed upływem nowego terminu.

---

²⁰ Model opracowany w ramach wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP).

²¹ Patrz formularz 3A i 10.